

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

ОСНОВИ ЛІСОЕКСПЛУАТАЦІЇ

Викладач: ст. викладач Вовченко Володимир Юхимович

Час проведення занять — відповідно до розкладу

Телефон кафедри — 228-75-77

Кафедра: мисливського господарства та рослинних ресурсів, III корпус, ауд. 115

E-mail: vldimirvovchenko64@gmail.com

Телефон: 066 244 44 80 (з 9⁰⁰ до 17⁰⁰)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти	ОП «Мисливське господарство та рослинні ресурси» бакалаврський						
Статус дисципліни	Цикл професійної підготовки						
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2021-2022	Рік навчання	4	Тижні	11
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття — 20 Практичні заняття — 20 Самостійна робота — 50			
Вид контролю	<i>Екзамен</i>						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=968						
Консультації: Час проведення консультацій — вівторок з 10.00 до 12.00	Поточні — 1						

ОПИС КУРСУ

Мета вивчення дисципліни «Основи лісоексплуатації» - набуття здобувачами вищої освіти комплексу теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо визначення особливостей формування лісостанів у лісах різних природних зон України та переходу лісової галузі на засади збалансованого розвитку та надання основних відомостей щодо питань багатоцільового використання лісу та підвищення його продуктивності, технологічних та організаційних рішень, засобів праці, необхідних для їх реалізації, методів і засобів управління технологічними процесами, принципів кількісної оцінки процесів і методів аналізу варіантів технології та організації робіт з урахуванням природно-виробничих умов. Здобувачі освіти мають отримати знання щодо підвищення продуктивності та біологічної стійкості лісів, їх раціонального використання зі збереженням біорізноманіття та здатності до відновлення.

Завдання курсу - засвоєння комплексу теоретичних та практичних знань щодо сучасних екологічно орієнтованих методів експлуатації лісу, технологічних процесів лісосічних і нижньоскладських робіт і принципів їх раціональної побудови, техніки і технології заготівлі деревини, її первинної обробки, способів зберігання та раціонального використання, а також набуття вмінь та навичок роботи з технормативними та правовими актами; ведення відомчої та технічної документації; організації лісогосподарських, протипожжежних, лісозахисних та лісокультурних заходів тощо.

- Кінцевим результатом отриманих знань є:*
- знання сучасного стану і перспектив розвитку лісоексплуатації,
 - знання організації лісозаготівельного та підсочного виробництва, можливостей комплексного використання деревини,
 - знання порядку проведення контролю за технікою і технологією виконання лісозаготівельних робіт та раціональним використанням сировинної бази, товарні характеристики лісоматеріалів;
 - вміння забезпечувати раціональне ведення лісозаготівельного та підсочного виробництва,
 - вміння обґрунтовано вибирати для конкретних природно-виробничих умов раціональні варіанти технологічних процесів для проведення лісозаготівельних робіт,
 - вміння визначати техніко-економічні показники технологічних процесів лісокористування, первинної переробки деревини і зберігання лісопродукції, проводити їх аналіз,
 - вміння оцінювати якість лісоматеріалів за діючими стандартами, вести відомчу та технічну документацію.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Студенти повинні досягти компетентностей:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов (ІК).
- Прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК-10).
- Навички здійснення безпечної діяльності. Навички здійснення безпечної діяльності (ЗК-11).
- Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду (СК-5).
- Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію (СК-7).
- Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи (СК-9).
- Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів (СК-11).
- Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях (СК-12).
- Здатність застосовувати професійно-профільні знання та практичні навички задля оцінки й аналізу виробничої та економічної діяльності у лісовому і мисливському господарствах (СК-16).

Студенти повинні досягти таких програмних результатів навчання:

- Прагнути до самоорганізації та самоосвіти (ПРН 2).
- Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства (ПРН 4).

- Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей (ПРН 6).
- Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог (ПРН 8).
- Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог (ПРН 12).
- Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших (ПРН 14).
- Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва (ПРН 15).
- Організувати результативні та безпечні умови праці (ПРН 16).
- Знання наукових досягнень, сучасних тенденції розвитку, особливостей організації, ведення та перспективи розвитку лісової, мисливської і ботанічної галузі; принципів, методів, правових та соціальних засад сталого природокористування (ПРН 19).

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Лекції, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщено на платформі Moodle за посиленням у першому розділі цього силабусу.

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Визначення рівня знань, умінь і навичок, засвоєних студентом з навчальної дисципліни здійснюється у формі поточної та підсумкової атестації.

Поточна атестація — орієнтована на визначення рівня оперативного засвоєння студентами змістового модуля — розуміння і запам'ятовування навчального матеріалу. Виконання студентом завдань поточного контролю є обов'язковим етапом вивчення дисципліни.

Формами поточного контролю з навчальних занять є: усне опитування під час проведення практичних занять, виконання тестових завдань, перевірка і захист практичних робіт.

Підсумкова атестація — комплексне оцінювання якості засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного і практичного матеріалу навчальної дисципліни визначається як сума балів на підставі результатів усіх контрольних заходів, що передбачені навчальним планом за весь термін викладання дисципліни.

Форма підсумкового контролю з навчальних занять є: захист індивідуального завдання; складання екзамену. Результати поточної та підсумкової атестації доводяться до відома студентів. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни вважається остаточною та вносяться у Додаток до диплома.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль			60
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	перевірка і захист практичних завдань	3 тиждень	10
Змістовий модуль 2 (розділ 1)	перевірка і захист практичних завдань	5 тиждень	10
Контрольне опитування (письмове) з 1-ї поточної атестації		7 тиждень	10
Змістовий модуль 3 (розділ 2)	перевірка і захист практичних завдань	7 тижні	10
Змістовий модуль 4 (розділ 2)	перевірка і захист практичних завдань	9 тижні	10
Контрольне опитування (письмове) з 2-ї поточної атестації		11 тиждень	10
Підсумковий семестровий контроль			40
Індивідуальне науково-аналітичне завдання		11 тиждень	20
Екзамен		заліковий тиждень	20
Разом			100

- індивідуальне науково-аналітичне завдання (max = 20 балів) вимоги та практичні рекомендації до оформлення індивідуального завдання див. на сторінці дисципліни у СЕЗН ЗНУ Moodle;
- складання екзамену (max = 20 балів).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75-84 (добре)		
D	70-74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60-69 (достатньо)		
FX	35-59 (незадовільно — з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (незадовільно — з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольні завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1,2 Лекція 1	Загальні питання лісоексплуатації. Лісозаготівельне виробництво	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури.	4
Тиждень 1 Практичне заняття 1		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол практичного заняття і захистити його.	6
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3,4 Лекція 2	Технологія та обладнання лісосічних робіт	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури.	4
Тиждень 3 Практичне заняття 2		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол практичного заняття і захистити його.	6
Тиждень 7 Контрольне опитування	Контрольне опитування з 1-ї поточної атестації	Контрольне опитування (письмове)	10
Змістовий модуль 3			
Тиждень 7 Лекція 3	Технологічні процеси та обладнання лісопромислових складів. Навантаження та вивезення лісопродукції	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури.	4
Тиждень 7 Практичне заняття 3		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол практичного заняття і захистити його.	6
Змістовий модуль 4			
Тиждень 8,9 Лекція 4	Продукція лісозаготівельної промисловості, її класифікація та стандартизація	Опрацювання конспекту лекцій та навчально-методичної літератури.	4
Тиждень 9 Практичне заняття 4		Використовуючи навчально-методичну літературу виконати завдання, оформити протокол практичного заняття і захистити його.	6
Тиждень 11 Контрольне опитування	Контрольне опитування з 2-ї поточної атестації	Контрольне опитування (письмове)	10

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Гриб В. М., Грушанський О. А., Магура Б. О. Основи лісоексплуатації: навч. посіб. Київ : НУБіП України, 2020. Ч. 1. 2020. 287 с.
2. Екологічно орієнтоване лісівництво: навч. посіб. / Яворовський П.П. та ін. Київ: Наукова столиця, 2019. 460 с.
3. Машини і обладнання для лісового господарства : посіб. / За ред. В.І. Кравчука. Львів, 2011. 192 с.
4. Рябчук В.П., Гриб В.М., Осадчук Л.С., Юськевич Т.В. Підсочка лісу та лісохімія : навч. посі. Київ : Фірма «ІНКООС», 2012. 204 с.
5. John A. Kershaw Jr. Forest Mensuration. New York : WILEY, 2016. 632 p.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Навчальна дисципліна є складовою варіативної частини навчального плану для магістрів спеціальності «Мисливствознавство» ОП «Мисливське господарство». Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками і компетентностями з даної дисципліни.

Для високої ефективності навчального процесу студент зобов'язаний виконувати наступні правила:

- відвідувати лекції, практичні заняття відповідно до розкладу;*
- не запізнюватися на заняття;*
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку університету;*
- не розмовляти під час занять;*
- не пропускати заняття без поважних причин;*
- своєчасно і старанно виконувати домашні завдання;*
- бути ввічливим і доброзичливим до одногрупників і викладачів;*
- бути пунктуальним і обов'язковим.*

Порядок відпрацювань пропущених лабораторних (практичних) та лекційних занять

- 1. Дозвіл на відпрацювання пропущених занять студент отримує в завідуючого кафедри.*
- 2. Пропуски вважаються поважними, якщо представлені об'єктивні докази справжніх причин:*
 - хвороба студента, підтверджена довідкою (лікарняним листом) про тимчасову непрацездатність;*
 - попередньо отриманий письмовий дозвіл заступника декана з виховної роботи та у завідуючого кафедри, про пропуск занять за сімейними чи іншими поважними причинами, підтверджений документально (не більше 3-х навчальних днів за семестр);*
 - донорська довідка, повістка в військкомат.*
- 3. Відпрацювання пропущених занять здійснюється студентами протягом 10 днів з дня виходу на заняття.*
- 4. За наявності невідпрацьованих пропущених практичних занять студент до написання атестаційних робіт не допускається.*
- 5. У випадку пропуску з неповажних причин викладач знімає бал за відпрацьований навчальний матеріал.*
- 6. У випадку невідпрацювання студентом занять у встановлений термін до нього застосовують адміністративні заходи.*
- 7. Пропущені теоретичні заняття відпрацьовуються згідно графіку, додаткові заняття проводяться за рішенням викладача.*
- 8. У випадку пропуску студентом 70% і більше навчальних годин з дисципліни в семестр без поважних причин студент до атестації, заліків та іспитів не допускається. Дозвіл на відпрацювання пропущених навчальних годин з дисципліни студент отримує в заступника декана з виховної роботи/декана та у завідуючого кафедри.*
- 9. Якщо причина пропусків поважна, студенту за згодою викладача призначають індивідуальний графік відпрацьованих пропущених занять. Якщо причина пропусків не поважна, питання про академічну успішність виноситься на вирішення педагогічного колективу.*
- 10. В день студент може відпрацювати не більше двох навчальних дисциплін і не більше 4-6 навчальних годин.*

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату. Використання будь-якої інформації має бути правильно процитоване з посиланням на автора. Студенти, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інших проявів не доброчесної поведінки, можуть отримати різні дисциплінарні покарання згідно з Кодексом академічної доброчесності ЗНУ.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Для високої ефективності навчального процесу студент зобов'язаний виконувати наступні правила, а саме: без дозволу викладача не користуватись

- мобільним телефоном*
- ноутбуками;*
- планшетами.*

Комунікація

*Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватися в Moodle. Будь ласка, перевіряйте **свою** електронну пошту та сторінку в **Moodle** та своєчасно реагуйте на повідомлення.*

Кабінет — 115, 116, 3 корпус ЗНУ (біологічний факультет).

Час проведення занять — відповідно до розкладу.

Час проведення консультацій — середа 11.00-14.00

Телефон кафедри — 228-75-79

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ — 2021-2022 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2021-2022 н.р. (див. на сайті ЗНУ) Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу студентів. Для високої ефективності засвоєння навчального матеріалу необхідно: повинні дотримуватися правил внутрішнього розпорядку університету; відвідувати аудиторні заняття відповідно до розкладу, не запізнюючись на них; повинні не пропускати аудиторні заняття без поважних причин (пропусками з поважних причин є: хвороба студента, підтверджена довідкою (лікарняним листом) про тимчасову непрацездатність; попередньо отриманий письмовий дозвіл з деканату про пропуск занять за сімейними чи іншими поважними обставинами (не більше 3-х навчальних днів за семестр); донорська довідка, повістка у військкомат). Відпрацювання пропущених занять здійснюються за домовленістю з викладачем у години консультацій. **Накопичення відпрацювань неприпустиме!** За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_poryadok_povtor_nogo_vivchennya_navchal_nikh_distsipl_n_ta_povtornogo_navchannya_u_znu.pdf).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, вілразування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і*

процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В.В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо Вам потрібна спеціалізована допомога, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/vdhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок — п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ — moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна.
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ — alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Центр Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>